GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esc de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu cuprende ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 39. **Brasiovu 11 Iuniu 30 Maiu** **1874.**

†

DAMIANU DATCU,

comissariu c. r. cerc. de finantie in pens. si presiedinte alu Eforiei scóleloru romane gr. or. din Brasiovu,

dupa impartasirea cu cele Sante repausá in Domnulu Sambata in 6 Iuniu la 10 óre sér'a dupa o bóla indelungata in etate de 73 de ani.

Jalnic'a sa soci'a **Anastasi'a** nascuta **G. Nicolau** impreuna cu fiiocle sale **Emili'a** casat. **Müller, Leontin'a** casat. **Fabricius, Charlott'a** si **Cornel'a** si cu fii sei **Iuliu** si **Nicolau** cu anima afasiata de durere adusera acésta trista intemplare la cunoscinti'a tuturoru rudeniloru, amiciloru si cunoscutiloru, si noi inca imbracati in dolin'u celu mai profundu alu animei pentru atata perdere, spunemu natiunei, ca in Repausatulu a perdutu si ea unu barbatu de celu mai solidu, si mai onorificu caracteru, si scól'a romana unu patronu regulatoriu de tóte afacerile si administrative si fundatiunali, tramesu de provedentia la tempu.

Remasitiele pamentesci ale Repausatului se inmormentara in 8 Iuniu in cemeteriulu S. Nicolau cu tóta onórea fiindu petrecute la cas'a eternitatii de o multime de onoratori si poporu din tóte nationalitatile si cu deosebire din partea scóleloru, cari -lu jalescu cu profunda tristetia si dulcea memoria a fapteloru, cari se insinuara si depredicara intr'o cuventare funebra tienuta de d. Prota Iosifu Baracu, si despre cari una biografia demna de faptele Repausatului va pone de mustra viitori'a si activitatea lui nationale.

Fi-ati tieren'a usóra, cu memori'a fapteloru Tale va fi dulce si eterna!

Patroniloru si tuturoru celoru ce sudara pentru a inaltiu cultur'a junimei romane spunete, ca primiu cultu, prim'a binecuventare, onorare si gratitudine li se impraspeta fora incetare, glorificandulise mesur'a fapteloru si a sacrificiaroru lasate dupa densii pe altariulu institutiunei. Eterna memori'a loru!!!

Brasiovu 10 Iuniu n. 1874.

Facia cu totalea desconsiderare a interesseloru nóstre nationale culturali si politice din partea supremati stiloru, precum si necrestarea din partele a opiniuniloru nóstre exprese prin organele publice, ni se vede inchisa tóta calea la desvoltare si indreptatire nationale, déca nu vomu incta noi de noi pentru noi si intre noi pentru sustienerea vietii in corpulu nostru nationale, deaca credemu, ca santemu avisati a avé pochi de argus la tóte planurile antagoniloru nostri seculari si interne si externe, cá se nu ne póta surprinde asia lesne.

Principele Milanu alu Serbiei a sositu dupa o absentare de vreo cinci septemani in Iuniu prin Romani'a in Belgradu. Unu anuntiu dice, ca a fostu primitu de catra poporu cu jubilatiune si ca capital'a fii iluminata.

Bucurosu damu credimentu telegramului acestui'a incatu adeca suntemu convinsi de popularitatea si iubirea de care se bucura principele Milan la serbi. Déca inse serbii intr'adevaru au jubilatu, vediendu reintórcerea in senatate a domnului loru, atunci bucuri'a loru nu a potutu fi provocata de resultatele calatoriei la curtea Sultanului in Stambulu.

Cu tóte ca principele Milanu inca nu facuse omagiele sale inaltei Pórte Ottomane, fu recunoscutu din partea acestor'a de domnu ereditariu alu Serbiei. Calatori'a domnitorelui Serbiei la Constantinopole dupa atati ani, ne mai avendu dér' nici unu scopu, cu atatu mai multu nu, cu catu partit'a nationale, ba intresg'a natiune serbésca aru fi vediutu in acést'a calatoria numai o inchinare facuta turcului de catra pretinsulu seu vasallu, o umilire a Serbiei setose de totall'a independintia, de siguru nu aru fi fost intreprinsa, déca principele si ministeriulu seu nou Marinovici, nu s'aru fi lasatu a fi sedusi de sperantí'a, ca prin dovedit'a apropiare de turcu, mai lesne s'aru puté storce dela elu unele concessiuni favorabile principatului Serbiei.

Primirea stralucita, care i se facu principelui Milan la Vien'a in anulu 1873, a fostu pentru acestu tineru domnitoriu atatu de magulitória, incatu a succesu espositiuniloru si insistariloru contelui de Andrássy a castigá pe Inaltimea sea serbésca pentru ide'a unei politice amicabile facia de Turci'a si ai lua promissiunea, ca va face omagiele sale in stapanitoriu alu Mosteniriloru.

Abia s'a reintorsu principele Milan in tómp'a trecuta acasa si a si datu dramulu ministeriului Ristic, numindu pe Marinoviciu in locu, care aru acuma norocirea a conduce dupa placulu contelui Andrassy pe principele serbescu la apele dulci ale Bosforului.

Tóta lumea politica si diplomatica este convinsa, ca principele Serbiei numai pe basea promisiuniloru, cari i s'au facutu, a catedatu a intreprinde calatori'a turcésca atatu de nepopularia la serbi. Cine i a potutu dá aceste promissiuni, déca nu contele de Andrássy? Russi'a cu tóta politic'a ei de pace nu a potutu se véda nici decumu bucurosu, cumu protegiatiulu seu serbescu se pléca turculoi, semilunei atatu de odióse in faci'a drept-credintiósei diplomatice russésci, Prusso-Germani'a de siguru nu-sa amestecatu directe in acést'a afacere numai cá se nu supere pe Gorciacoff.

Asia dér' a remasu singuru cont. de Andrássy, care, dupacumu scriu panegyristii sei, a ingropatu nu demultu fantasmagori'a panslavista in patulu Dunarei si acuma a avutu bucuri'a de a vedé pe tenerulu Obrenovici renunciandu insusi prin inchinarea s'a Turculoi, la ide'a unui regatu independentu sudslavicu.

Negresitu a datu cont. de Andrássy lui Milanu intre altele promissiunea, ca va starui la inaltí'a Pórta, cá se sliibereze cetatiui'a Micu-Zwornicu de garnison'a turcésca. Acestu locu intaritu nu are nici o insemnatate strategica, cu tóte acestе turcii si dupa stipularea eliberarei fortaretieloru serbesci lu tienu ocupatu. Cestiunea este dér numai de principiu, si turcii voiescu se arete prin a cesa, ca serbii suntu inca vasalii loru.

Cesti din urma, se intielege, ca doresc fierbinte, cá se si véda odata teritoriulu caratitu de turci. Fostulu ministru Ristic a cerutu predarea Micului-Zwornicu de repetite ori, in fine inse fiindu silitu a se retrage a remasu cestiunea in man'a politicilorn de oportunitate, cari credisura, ca prin protectiunea apromisa a c. Andrássy si prin pressiunea infaciosiarei principelui Milan la curtea ottomana, le va succede a indupleca pe sultanulu la edarea acelui locu intaritu. Principele a intrevenitu in persóna pentru castigarea acestei concessiuni, care cumu spuseramu, este numai de-o insemnatate principiaria. Inse tóte nisuintiele au fostu desiérte. Inaltí'a Porta cu tóte ca a primitu pe principele Serbiei cá pe unu suveranu catu se póte de stralucitu, i a aratatu prin denegarea Micului Zwornicu, ca inca totu se considera de suveranulu seu.

Protectiunea contelui de Andrássy ori-ca a fostu sincera, si atunci a facutu unu terribile fiasco, neputendu reusi la cabinetulu turcescu in favorulu Serbiei, ori-ca nu a fostu sincera, in care casu securu, ca a stricatu mai multu de catu a potutu folosi politicei presente austro-ungare. Ca ce, déca poporulu serbescu nu va puté iertá asia lesne domnitoriului si ministeriului seu acestu pasiu gresitu, atunci aici principele Milan nu va uitá pe acei'a, cari lau manatu la apele turcesci, pe cari a trebuitu se le bée atatu de sci si va sci trage folosu din acést'a aspra lectiune.

Respinsu, desamagitu, cu convictiunea, ca nu va puté duce pecí miculu presentu alu Zwornicului poporului seu acasa, a plecatu principele Milan la Bucuresci. Visit'a lui aci, primirea caldurósa ce

i s'a facutu a fost o vîina demonstratiune contr'a politicei, care 'lu manase la stambulu.

Pe pamentulu Romaniei a pututu principele Serbiei se respire aeru liberu, amicabilu, binefacatoriu si se se interaseca pentru reintórcerea in tier'a s'a, in sinulu poporului seu numai pucinu desamagitu. Nu scimu ce s'a vorbitu intre cei doi principi dunarenei si ministrii loru; cevasi de-o alianția strinsa inse pentru viitoriu de siguru ca s'a amanitu, dispositiunea principelui Milan chiaru nu a pututu se evite acésta. —

Eacca dér' de ce ne putemu esplicá ascuns'a bucuria a pressei guvernamentale austro-ungare asupr'a resultatului calatoriei la Stambulu si tacerea ei silita facia de visit'a serbésca la Bucuresci. Poporulu serbescu revediendu pe domnitorele seu de siguru, ca a iubilatu in speranti'a numai a resultateloru infratirei viitóre a popóreloru crestine de pe insul'a balcanica.

Pr. Milanu, salutatu de serbi la reintórcere le respunse ad. ca singurulu si principalulu resultatu alu calatoriei sale a fostu visit'a si primirea in Bucuresci si semnalarea unei aliantie cordiale cu Romani'a, asia scriu diar. vienese, adaugundu, ca inainte de acésta cu 8 luni ar' fi subscrisu una aliantia si cu Montenegru. Pr. Milanu primise in Romani'a si propr. regimentului 6 romanu de inf. cá colonelu in armat'a Romaniei cu mari ceremonii, festivitati si affectiuni. —

Dela Rom'a, candva domnitór'a lumii, avemu sciri pana la 4 Iuniu, cari constatéza, ca pontificele romanu Piu alu IX-le a fostu tare atacatu de friguri, porni inse spre mai bine. —

Senatulu italo-romanu a decisu a discuta legea despre fortificatiuni, candu guvernulu va avé — ori nu — midiulócele necessarie. — Camer'a deputatiloru Italiei fù prorogata dupa ce fini labórele urgenti, planuite pentru imputerirea Italiei, fostulu leaganu alu daco-romaniloru, cari comitu peccatu de mórte, ca inca totu amana a se familiarisa mai intimu cu fratii sei occidentali si a nutri relatiunile consangene prin catu de dese perigrinari la Mecca Romanismului, pentru ca combinatiunile politiceloru ce pórta celelalte dóue rase mari ale Europei, teuton'a si slava, ne dictédia imperiosu se ne cautamu cu totu adinsulu garanti'a vietiei nóstre nationale in restaurarea relatiuniloru celoru mai intime cu tóta gintea latina occidentale.

Aceste suntu cele mai strigatórie facende ale Romaniloru orientali, imbracandu acésta missiune ex proposito cá unic'a salvatória a viitoriului vietii sale nationali politice si culturali. —

— Politic'a de 15 ani a genialui Germaniei, a lui Bismark, de a sfacá cu pregatiri temporie totu numai cate pe unu singuru adversariu, adormindu pe ceilalti cu affecte amicali si cu amagiri planuite pe ani insirate, o vedemu incoronata cu succese continue acum de 8 ani incóce; si sistem'a lui, necontracarerata prin unitate cu cerecspectiuni vigilatórie, ei va rumpe si asterne parghi'a dominatiunei pe'ntrég pana la Marea-négra si cea mediterana. — A umilitu Danimarc'a cu amiciti'a conlocuratória a Austriei, pe Austri'a cu amiciti'a Italiei, pe Franci'a cu amiciti'a Russiei si Austriei pentru a se tiené neutrale intr'o buna demindtia va face inlocma cu ajutoriulu Italiei, déca acésta-si va perde mintea si da ajutoriu la cucerirea de nou a Franciei, apoi vine cucerirea Austriei si apoi a Italiei si mai incolo pe Dunare in diosu, ca-ce Dunarea a riu cantatu de bismarkiani, ca pana la gurai pórta timbrulu unicu teutonicu, de si s'a pretramisu numai rolulu judasiloru pana acumu, cá se faca drepte cararile germanismului. — Se fiu profetu mincinosu, inse déca nu se va cultiva si ér' cultiva romanulu, déca, nu se va uni ras'a latina tóta in contra giganticului sistemu bismarkianu, nu se va poté pune stavila desjunsu unei demarsie atatu de intiolite si pana acumu. —

— In Franci'a, care si sub Cesare erá incrucisiata de partite si factiuni, partitele monarchice sapa multu sub temeli'a imputeririi republicei, a prestigiului inaltiatu. — In 2 Iuniu, in camer'a legislativa, provocara bonapartistii una scena scandalósa. Bisson rogá adunarea nationale se nu concéda a se ciungi votulu universale, ca-ce prin acést'a s'ar da arm'a in man'a partitei, care provocá Sedanulu. Bonapartistulu Levert amenintia cu resbunare catu de curunda pe contrarii de adi ai bonapartismului, si in urm'a acestora tóte grupele parlamentului se intrunira la o consultare, in care s'au si pusu la cale concluse importanti. Gambetta, republicanulu moderatu, cu occasiunea deschiderii expositiunii économice in Auxere, disc: republic'a e uniculu scutu alu ordinei publice si alu dreptului; principii, déca voru a se obliga, ca voru servi republicei, si voru combate pe pretend. Chamborte si Bonaparte, se fia onorati; si descopere speranti'a, ca in scurtu va veni o camera cu majoritate republicana. Si écca, ca „Monit. Romaniei“ ne aduce telegram'a:

„Versailles, 4 Iuniu. — Camer'a a decisu cu 393 voturi contra 356, de a trece la a dou'a deliberare asupr'a legii electorale. — Ministeriulu de resbelu a infacisiatu proiectulu de imbunatatire a locuriloru fortificate dela frontari'a orientale. — programulu centrului dreptu accentuasa necesitatea de a organisá puterile maresialului Mac-Mahon votandu legile constitutionale.“

E deci prospectu mai securu, cá pana acumu, ca Franci'a se va resolidá sub scutulu republicei cu stabilitate, déca nu va fi impetita de nou prin planurile, ce le proiectéza si ministeréza Bismark in Warzin, unde a pornitu. —

Cum esecutéza sasii egalitatea de dreptu in fundulu regiu?

Articlulu de lege XLIV din a. 1868 dispune cu potere obligatória demandandu: „Findu-ca toti cetatianii Ungariei impreuna formédia, si dupa principiale fundamentali, una natiune intru intielesu politicu, natiunea ungurésca unita si nedespartivera, alu careia membru egalu-indreptatitu **e fia-care cetatianu, tiena-se elu de ori-si-care nationalitate.**“ —

Art. de lege LIII § 23 din anulu 1868 demanda cu potere restringatória: „ca in comune si orasie locuite din partea individiloru de confessiuni religionarie diferite, care comune dau din cass'a domesticale spre scopuri besericesci séu in favórea óre-carei scóle confessionali ajutória „din ajutórele acestea are fia-care confessiune religionaria aflatória acolo k se impartasi **„dupa proportiune drépta.“** —

I. Aceste legi cu potentia preceptiva, in fundulu regiu nu si potu castigá valórea loru interna, si nu suntu respectate de conlocuitorii nostri sasi, cari fugu de ele, cá necuratulu de tamaia, nepotendusedeslipi de ruginitele loru prerogative, depre tempulu, candu printdea ei pre romani nópte cu funea si -I bagá la militia, cá se apere tiér'a si pentru ei, sasii, cari siedea fora grigia acasa. —

Ei, slovenistii formali, nu se potu impreteni cu ide'a egalei indreptatiri si prin urmare neci a incercá esecutarea susucitateloru legi, pre a caroru base salutaria, adererat'a fratietate s'ar' poté usioru inaugurá in fundulu regiu. —

Nu numai nu respectéza conlocuitorii nostri sasi legile positive, cari dau vioa espressione principiului de egalitate si libertate, ci din contra vedemu cu ochii, ca ei ne denuncia la inaltulu regimu de rebeli dacoromani si anume: „Sieb. D. Tagblatt,“ vorbindu in cestiunea arondarei tierii dice apriatu: „Ca prin alaturarea districtului Fagarasiu la Sibiiu si Brasiovu si a districtului Naseudu la Bistritia“ paralisanduse predominirea sasésca, in comitatele acestea, li se va face sasiloru cu nepotintia a-si implini missiunea seculare de a aperá intregitatea statului in contra invasiuniloru din afara romane; — (Dómne ce infamia) ca astufeliu se dau libere invasiunei acestei a tóte pasurile de catra Romani'a si Moldavi'a si in scurtu tempu territoriale aceste ne mai fiendu sacsone nu se voru mai tiené neci de Corón'a Ungariei!!! — Eta si sasii ce mediuloce infernali intrebuintiéza asupr'a regimului actualu spre ajungerea scopuriloru loru specifice sasesci, cu ignorarea si subjugarea majoritatii din fundulu regiu, care nu este invoita cu representatiunile si protestele facute de sasi in contra regimului actuale, pre care in parte ei sasii l'au acusatu si ceru pedepsirea lui. — Noi nu suntemu invoiti cu aceste demonstratiuni sasesci facute spre a sperá pre regimu, cá se nu se apropia neci cu cugetulu a atacá vechile si ruginitele loru prerogative. — Noi facemu formalmente la tóte aceste contraproteste, si atragemu atentiunea inaltului regimu la acést'a cercumstare, se nu cugete, ca Romanii din fundulu regiu, cá leali civi ai statului s'ar' invoi cu tendintiele sasesci separatistice. —

Inaltulu regimu se conteze pre romani in respectulu atitudinei observate facia cu universitat'a sasésca si, (hai!) cu arondarea tierei, si se nu dé ascultare eschisiviloru sasi, cari formédza minoritatea poporatiunei fundului regiu, si lucra contra majoritatei adeverate. —

II. Cumca sasii secularii nostrii presionatori, nu voru a respectá egal'a indreptatire pre territoriu unde locuesca ei, la esercearea dreptului politicu si la folosirea din beneficia, ci numai la portarea sarcineloru, servésca de eclatanta dovada nóua restauratiune intreprinsa acuma in fundulu regiu pre basea St. prov. numitu dupa ei Wenkheimianu. —

In corpotiunile alese pan'acum'a, unde-su sasii in majoritate, vedemu, ca romanii nu s'au respectatu dupa lege, neci dupa proportiunea numerica a alegatoriloru indreptatiti, neci in Sibiiu, Mediasiu, Seghisiora, Cohalmu, Brasiovu etc. —

Din Nocrichiu si Cincu-mare inca amu capetatu reporturi, ca sasii, unde-su in majoritate, acolo nu numai nu au observatu „drépt'a proportiune,“ la cei alegundi in corporatiunile representative, ci nu au voitu se alega defeliu romani. — Bine, bine. —

Dupa reportulu dela Cincu-mare, se vede apriatu, ca acolo locuescu romani pre diumetate scaunulu in numeru la **11** mii, si totusi, sasii, avendu majoritatea in comunele mixte in man'a loru, n'au alesu romani neci in comitetule si officiile comunali, precumu neci la adunanti'a cercuala, neci macaru in precari'a mesura de pana acuma, candu totu avemu si noi romanii cate doi representanti din comunele mixte. — Precumu su facut'o sasii in comunele mixte scaunale, asia au urmaritu cu mirica consecintia si in localu pretoriale Cincului-mare, unde in **30 si 31** Maiu a. c. s'a tienutu alegerea pentru comitetu opidanu si celu scaunale. — Intre cei 40 membrii alesi si comitetului opidanu si cei 13 membrii si comitetului scaunale, **nu s'a alesu neci unu romanu.** —

Dupa proportiunea alegatoriloru indreptatiti la olalta 545, suntu in Cincu 163 romani alegatori si 382 sasi. —

S'ar' fi cuvenitu „dupa drépta proportiune“ se fia **15** romani celu pucinu alesi in comitetulu celu de 60 de membrii si celu pucinu **3** romani la adunarea scaunala. — Neci unu romanu nu s'a alesu. (!!!) Precumu s'a portatu sasii la alegere asia se pórta si la impartirea beneficiiloru. — Acesta este egalitatea in dreptu dupa conceptulu sasescu. — Unu lucru, care póte usioru dá anse la funeste urmari. — Videant consules. —

„Mai multi.“

CONVENTIUNE.

(juncțiunii cailoru ferate austro-ung. cu ale Romaniei in 1874.)

Guvernulu Maiestatiei Sale imperatulu Austriei,

Rege alu Bohemiei, etc., si Rege Apostolicu alu Ungariei, si

Guvernulu Mariei Sêle Domnului Romaniei.

Fiindu de o potriva animati de dorinti'a de a procurá supusiloru respectivi noue inlesniri de comunicatiune si de a regulá relatiunile ambeloru Staturi-vo'ne, au staritu se incheie o conventione pentru junctiunea (legatur'a) liniel'oru lóru ferate si au numitu pentru acestu scopu plenipotenti si loru:

Adica, Maiestatea S'a imperiala si Regale Apostolica, pe Baronulu de Calice, agentulu seu diplomaticu si consulu generale, cavaleru alu ordinului seu alu corónei de feru cl. II, etc.;

Si Mari'a S'a Domnulu Romaniei, pe d. B. Boerescu, ministriulu seu secretariu de Stato la departementulu afaceriloru straine, cavaleru alu ordinului Hohenzollern clas'a I, alu corónei de Prusi'a cu plac'a, ect., etc.,

Cari, dupa ce-si au comunicatu imputerniciriloru lóru, aflate in regula, au convenitu asupra urmatóreloru articluri:

Ar. 1. Fara prejudiciulu altoru linii de junctiuni, cari mai tardiu ar' fi de unu interesu comunu a se stabilí intre ambele tieri limitrofe, si afara de junctiunea care exista deja la Itzcani-Burdujeni, inaltele contractante se invoescu de a stabilí, in conditiunile prevedute prin acestu actu, legatur'a liniel'oru lóru ferate pe la urmatórele puncturi ale frunt'ariloru lóru, adica:

Varciorov'a (Orsov'a) si Tömös (Predealu).

Art. 2. Liniele ajungundu la Itzcani-Burdujeni, fiindu deja construite si puse in esploatare, ambele guverne consacra, pe aceste linii, liber'a circulare internationale prin frunt'ari'a lóru, si se angagéza de acum a regulá, prin o conventiune speciale, diferitele cestiuni de politie, de vama si altele, cari se reportéza la relatiunile internationale intre amendóue tierile.

Catu despre celelalte dóue linii de junctiuni, voru fi amendóue construite, in acelesi conditiuni ale unui drumu de feru de antai'a clasa, si se voru stabilí in modulu urmatoriu:

Cea de a dou'a, plecandu din Kronstadt (Brasiovu) prin defileulu Tömös (Predealu) si ajungundu la Ploiesci, ca junctiune pentru linii'a dela Bucuresci la Galati.

Art. 3. In privinti'a liniei de junctiune prin Varciorov'a, mentionata in articululu precedentu, guvernulu Maiestatiei Sêle imperatului si regelui va luá mesurile necessarii spre a asigurá, pe teritoriulu seu si pana la frontarie, construirea si punerea si in esploatare in timpu de patru ani din diu'a schimbului ratificariloru presentei conventiuni.

Asemenea guvernulu principiariu, se angagéza a face se se esecute, in acelasi termenu, si a se pune in esploatare linii'a de junctiune mergundu pana la frontaria langa Varciorov'a, si legandu astu-felu, prin Orsov'a, linii'a drumuriloru de feru romane cu acelea a drumuriloru de feru ungare.

Art. 4. In privinti'a liniei de junctiune mentionata in alu doilea rondu in articlulu 2, si care merge prin treterea dela Timisiu, ambele guverne se angagiéza a luá mesurile necessarii pentru a asigurá, fia-care pe territoriulu seu respectivu, terminarea sa si punerea sa in esploatare, intr'unu termenu de patru ani din diu'a schimbului ratificariloru presentei conventiuni.

Art. 5. Ambele guverne se mai angagiéza a face se se esecute, prin o comissiune speciale, trimésa la fati'a locului, indata dupa incheiarea acestei conventiuni, studiele necessarie si lucrarile preparatorii-technice spre a fixa la frontaria punctulu de junctiune alu celoru dóue sectiuni a liniei Brasiova—Ploesci. Aceste lucrari voru fi terminate si punctulu de junctiune la treterea pe la Tömös definitivu fixatu de catra ambele guverne celu mai tardiu intr'unu anu dela ratificarea acestei conventiuni.

Art. 6. Amendóue guvernele recunoscu in principiu, utilitatea altoru trei junctiuni ale caloru loru ferate pe la trecerile dela Vulcanu si Turnu-Rosiu (Rothenthurm) precum si pe la Uzu, seu Oituzu, seu Ghymes (Palanca), fara a se fixa nici unu termenu pentru constructiunea loru, care se reserva a face obiectulu altoru arangiari posteriore, la epo'a candu ambele parti voru aflá oportunu.

Art. 7. Pe fia-care linia de junctiune se va stabilí o statiune internationale comuna, care se va fixa mai tardiu prin o intielegere prealabile intre inaltele parti contractante.

Politi'a gareloru se va face mai antaiu de impiegatii drumului de feru, sub privegliarea autoritatiloru competinte ale fia-carui'a din ambele State, si conformu legiloru si regulamenteloru in vigóre pe territoriulu respectivu.

Deplin'a suveranitate, precum si dreptulu de justitia si de politia in aceste gare comune, numai pentru comunicatiunea si operatiunile vamale, precam si pe crampele de linii coprinse intre aceste gare si frontiera, va remané esclusivu reservata aceleia din partile contractante, pe territoriulu careia gar'a frontiersi se afla situata; cu tóte acestea, guvernulu vecinu va avé facultatea:

1. De a face ancheta contra acelor'a din proprii sei supusi, cari ar' fi impiegati din dis'a gara si pe disele linii pentru orce crima séu delictu de care s'ar' fi facutu culpabili in tiér'a loru;

2. In ceea ce privesce justiti'a civile, va avé facultatea:

a) De a regulá successiunile totu acestoru functionari séu impiegati;

b) De a declará in stare de falimentu averea diloru functionari séu impiegati, si de a procedá la licuidarea eventuale.

Justiti'a tierei inse pastréza dreptulu seu de a declará specialmente in stare de falimentu bunurile ce s'ar' gasi pe territoriulu seu.

Guvernele contractante voru dá reciprocu, in tóte casurile, asistentia necessaria si legala autoritatiloru respective.

Catu pentru esploatarea gareloru comune cu anexele loru, si catu pentru indemnitatile particulare de platitu proprietatiloru sub acestu titlu, administratiunile drumuriloru de feru, de o parte si de alt'a, voru incheiá o conventiune speciale, cu consimtiementulu guverneloru loru respective.

Art. 8. Drumurile de feru de executatu se voru construi si esploatá pentru statu catu interesulu comunu cere, dupa regulele uniforme, adica:

1. Raliurile voru avé, in conformitate cu caile ferate contigue, unu intervalu de patru picióre $8\frac{1}{2}$ tioluri (mesura engiesa) in lumina;

2. Locomotivele si vagónele voru fi facute catu se va puté mai uniforme, si, in totu casulu, astu-felu ca se póta circulá fara nici o dificultate pe totu percursulu acestoru drumuri de feru;

3. Tampónele locomotiveloru si vagóneloru voru fi stabilite astu-felu, ca se fia potrivite cu dimensiunile adoptate pe drumurile de feru in esploatatiune in ambele tieri;

4. Pe ambele territorii se voru serví cu forme de semnalmentu, carii in principiu voru fi uniforme pe amendóue liniele;

5. Pe totu percursulu acestoru drumuri de feru nu se va face nici o diferintia intre supusii ambeloru State, in ceea ce privesce modulu si pretiurile de transportu si timpulu espediarei;

6. Caletorii si marfurile trecundu dintr'unulu din ambele Staturi in celalaltu, nu voru fi tratate pe territoriulu Statului in care intra mai pucinu favorabilu de catu caletorii si marfurile cari circula in interiorulu fia-careia din ambele tieri;

7. Pe langa aceslea, amendóue guvernele si reserva libertatea intréga pentru micsiorarea tarifului in vigóre pe territoriele loru, si se obliga a face de a se respectá acésta libertate in chipulu celu mai formalu, catra unu tiersu, mai cu osebire catra concesionari;

8. Fiindu-ca acele trei cai mentionate in Art. 2 au de scopu a stabilí o comunicatiune directa nu numai intre monarchi'a Austro-Ungara si Romani'a, dér' inca o comunicatiune asemenea cu tóta Europ'a, ambele guverne, fixandu, intr'unu comunu acordu serviciulu treniuriloru, voru ingriji, ca trenurile de caletori si de marfuri de pre aceste linii, cari facu comunicatiunea de transitu, se primésca, pe catu se va puté, o corespondintia directa si comoda cu trenurile drumuriloru de feru austriace séu ungare, cari sosescu la Itcani—Burdujeni, precum si la statiunile déreobe celoru dóue linii Varciorov'a si Tömös si asemenea cu trenurile cari pornescu dela aceste statiuni.

Catu pentru numerulu trenuriloru de caletori, se stipuléza espresu, ca va fi celu pucinu unu trenu pe di mergundu in fia-care directiune pentru transportulu postei si passageriloru, caru va trebui se aiba o intielá de midiulocu de 4 leghe si diumetate pe óra, celu pucinu, cu opririle pe la statiuni, corespundiendu, pe catu se va puté, cu porniricle si sosirile liniiloru de continuare.

Fia-care din ambele guverne fixéza si aprobá programele convoiuriloru si tariferiloru, si acesle din urma voru trebui a fi fixate, pe catu se va putea, dupa acelesi principiuri si voru favorisá pe catu va fi posibile, trebuintiele comerciului internationalu.

Art. 9. Pentru esercitarea dreptului territoriale si de supraveghiare, amendóue guvernele voru stabilí comissarii permanenti, insarcinati de ale representá in raporturile loru cu administratiunea drumului de feru in tóte casurile, cari nu depindu directu de puterea judiciara séu de acesa a politiei.

Comissarii insarcinati fia-care cu supravegliarea liniei loru respective, voru pute corresp'unde direcfu intre densii pentru tóte cestiunile relative la esploatarea drumuriloru de feru, séu la interessele comerciului.

Art. 10. Amendóue partile contractante si promitu reciprocu de a nu acordá cu scilitia, nici functiune, nici lucru in posturile create prin acésta conventiune, la individii cari ar' fi fostu condamnati in regula pentru crime ordinare séu delicte, pentru contrabanda séu contraventiune grava la regulamente asupr'a accisiloru.

In ceea ce privesce serviciulu si disciplin'a, functionarii si impiegatii unui'a din Statele contractante, cari voru statiená in virtutea acestei conventiuni pe territoriulu celuialaltu, depinde si atarna esclusivu de guvernulu care 'i-a numitu.

Art. 11. Pentru a inlesni catu va fi cu putintia comunicatiunea internationale, vamile stabilite la frunt'ariele ambeloru guverne contractante voru fi alipite la statiunea intermediara (care se va fixa) si voru procede, fia-care in acea ce o privesce la operatiunile vamale relative la importatiune, esportatiune si transitu.

Ele voru avé de o parte si de alt'a puterile necessari corespundietóre cu trebuintiele unei proceduri espeditive.

Art. 12. Ambele Guverne acorda o completa scutire de dreptulu vamale:

a) Efecteloru (cari au fostu deja intrebuintiate) ale impiegatiloru diseloru cai ferate. — Guvernulu Imperiale si Regale acorda pe langa acest'a acesi scutire:

b) Efecteloru (cari asemenea au fostu deja intrebuintiate), cari apartienu impiegatiloru astadi la vama, la posta séu la politi'a principiaria a statiuniloru intermediare.

Art. 14. Guvernulu Majestatei Sale Imperatului si Rege consimte ca controlulu de politia asupr'a strainiloru, ce se va stabilí din partea Guvernului Principiaru, se se esarca totu intr'unu timpu in garele internationale de impiegati romani.

Esercitarea controlului se va face pe picioriulu unei depline reciprocitati, partile contractante punendu fia-care din parte'i de a face a se aplicá persónéloru, cari intra si acelor'a cari esu, regulamentele si legile de politia in vigóre in Statulu respectivu.

Art. 15. Inaltele parti contractante voru dá agentiloru loru de polotia instructiuni, cari voru precisa atributiunile si competintia loru.

Art. 16. Ambele Guverne voru lua dispositiuni in scopu de a scuti de formalitatea passportului pe impiegatii ambeloru State, cari se voru legitimá ca astu-felu, fia prin certificatele superioriloru loru, candu pentru serviciulu resultandu din presint'a conventiune ar' trebui se trécа frontier'a.

Art. 17. Administratiunile posteloru si telegrafeloru ambeloru State se voru intielege in urma in privinti'a regulamentului ce se va stabilí pentru serviciulu respectivu pe liniele drumuriloru de feru in cestiune.

Este inse otaritu chiaru de acumu, ca institutiunile postale si telegrafici voru fi puse in armonia cu trebuintiele unoru comunicatiuni regulate.

Art. 18. Administratiunile respective voru fi obligate de a da si intretiene localitatile necessarii pentru stabilirea officiriloru internationale in statiunile intermediare fixate la art. 7, si pentru locuintiele impiegatiloru precum si pentru incasarmarea guardiloru, vamei, politiei si accisiloru.

Fia-care din ambele Guverne in particularu se va intielege directu cu administratiunea drumuriloru de feru in ceea ce privesce intinderea obligatiuniloru mentionate, mobilarea, incaldirea, luminatulu, ingrijirea de curatienia de datu diferiteloru localitati a officiriloru stabilite in gara, precum si la trebuinti'a eventuala de locuintia pentru impiegati.

Se voru intielege, in fine, asupr'a cestiunei de a se sci pana la cé puntu voru trebui a se despagubi societatile pentru avansurile facute de densele pentru a respunde obligatiuniloru susu specificate.

Art. 19. Ambele Guverne se obliga, pe catu

timpu acést'a va fi permisu de securitata Statului, a inlesni, in interesulu comunu alu comunicatiunei si pe catu va fi cu potintia, esercitiulu politiei asupr'a pasporturiloru.

Art. 20. Conventiunea de facia va intra in vigóre dupa ce se va aprobá de Corpurile Legiuitóre respective, si schimbarea ratificatiuniloru se va face la Bucuresci.

Spre incredentiare, amenduoi plenipotentiarii au semnatu acésta conventiune si au revestit'o cu sigilulu armeloru loru.

Facutu, in intreitu esemplariu, la Bucuresci, 19 Maiu 1874.

(Semnatu) Calice. (Semnatu) B. Boerescu.

Se certifica conformitatea presentei traductiuni cu testulu originalu in limb'a francesa.

Ministru Secretariu de Statu la Departementulu afaceriloru straine.

(Semnatu) B. Boerescu. „Pressa."

Senatulu Romaniei inca a votatu conventiunea acésta in sied. din 27 Maiu cu 32 in contra la 9 voturi. —

Tacsatiunea padurilloru.

(Capetu.)

VI. Metod'a tacsationala a lui Bregmann se destinge si caracterisédia prin o fórte mare simplitate, neavendu ea lipsa neci de erurea masseloru de lemne (din padurea intrégá), si nici de a celoru din taiatura chiaru ca stata mai pucienu de productiunile anuale pentru lemnuri mai indepartate. Procentulu folosintiei se referesce aici la acrescenti'a diametrale a taiaturei in etatea normala si se afla impartiendu etatea concreta mediulocia cu etatea normala mediulocia si cuotientulu inmultiendolu cu etatulu normalu séu cu productulu din acrescenti'a diametrala si din numerulu jogeréloru intregei paduri. Estensiunea taiaturei anuale séu a periodei se gasesce taiandu in fia-care anu cuantulu prescrisu, respective eruandu pentru period'a prima massele lemneloru de taiatu, separandu-se adeca a-tat'a terenu, incatu se acopere in intrég'a periodá. La inceputulu periodei a dóu'a, precumu si a urmatóreloru periode tacsatiunea se indeplinesce de nou. Bregmann in acésta tacsatiune a sa purcede din urmatórele puncte de vedere a) stárea normale a unei paduri stárea, pe langa fructificatiunea completa, de treptele normale ale etatii sale. Acestea inse nu suntu altu-ceva decatu tempulu etatii normale mediulocia, séu stárea normale a respectivei paduri. Acést'a se vede de acelo, ca atata mass'a catu si acrescenti'a correspundu unei paduri normale;

b) Referinti'a stárei si fructiatiunei unei paduri abnorme, facia de stárea si fructiatiunea normala, se esprima prin etatea concreta mediulocia a acestei paduri;

c) Conformu acestoru 2 puncte statulu concretu (st. c) stá cu celu normalu (et. a) intr'o proportiune ca etatea concreta mediulocia (ecm) cu etatea normala mediulocia (emm). Proportiunea sana dér' et. c : st. n. = ecm : emm.

Fiindu cunoscuti 3 din acesti factori, á patrulea se póte gasi cu cunoscut'a regula. Unu membru necunoscutu din laintru proportionesce sa afla inmultiendu pe celu 2 din afara si productulu impartindulu membrulu cunoscutu din laintru; ér' din afara se afla inmultiendu pe cele 2 din laintru si productulu impartiendulu cu membrulu cunoscutu din afara. In padurile de mai la vale statulu normalu face $1067n^0$, etatea concreta 42·6, ér' cea normale 50 de ani. Aici cum vedemu necunoscuta este etatulu concretu. Conformu celoru mai susu dise elu face $1067 \times \frac{42.6}{50} = 916·7n^0$.

Apoi acésta metoda tacsationale se si ocupa cu erurea celoru 3 medulari de mai susu, cautandu pe alu 4-lea, etatulu concretu prin proportiune, cum vediuramu ad. Reductiunea osebiteloru parti de padure, dupa espirarea fia-carei periode, la bonitates normala este aici unu locru de capetenia, precum si construirea de tabele de productiune. In locu de mass'a concreta substitue acésta metoda etatea mediulocia concreta.

Spre illustrarea acestei metode se luamu urmatóri'a padure de bradu rosiu (abies excelsa, Fichte).

Acrescenti'a normale (etatulu normale) pro jugeru in anulu alu 60-lea . . $70n^0$, 65-lea . . $76n^0$, 70-lea . . $87n^0$, 75-lea . . $87n^0$, 80 lea . . $92n^0$, 85-lea . . $97n^0$, 90-lea . . $100n^0$, 95-lea . . $105n^0$, 100-lea . . $110n^0$, 105-lea . . $115n^0$, 110 lea . . $120n^0$.

In realitate inse acésta padure se infaciosédia in urmatórele sectiuni.

Sectiunea	Suprafacia	Bonitatea	Etatea	Suprafacia redusa
	jugere		ani	jugere
a	100	0·7	95	70
b	300	0·8	72	246
c	150	1·0	54	150
d	350	0·6	27	216
e	600	0·5	12	300
	1500			970

Dupa unu turnusu de 100 de ani dér' etatea normala face: $\frac{100}{2} - \frac{(1-1+100)\,100}{2 \cdot 100} = 50$;

etatea concreta mediulocia $= \frac{70 \times 95 + 240 \times 72 + 150 \times 54 + 210 \times 27 + 30 \times 12}{70 + 240 + 150 + 210 + 300}$

$= \frac{41300}{970} = 42·6$; etatulu normale anualu $= \frac{970 \times 110}{100} = \frac{1500}{0·717} = 1067$; etatulu concretu anualu $= \frac{42·6}{50} = 1500 \times 0.606 = 909·08n^0$.

Pe cea d'antaia perioda de 10 ani s'ar' vent dér' $909·08 \times 10 = 9090·8$. Acestu cuantu se trage, incatu ajunge, din sectiunea a), care la taiare este de 100 de ani, dandu $110 \times 100 \times 0·7 = 7700n^0$, ér' restulu de $9090·8 - 7700 = 1390·8n^0$ din sectiunea b). in etate 77 de ani, candu mass'a lemneloru pro jugeru face $89n^0$. De alci suntu de a se taiá $15·627$ jugere si $1003\square^0$. ($15·627 \times 89 = 1390·8n^0$).

Cu acestea credu a fi aratatu din destulu cum, candu, de unde si cate lemne se potu taiá anualminte dintr'o anumita padure, cá ea se dé in continuu cea mai mare si mai pretiósa massa de lemne. Ce se'ntempla inse in realitate? Neci mai multu, neci mai pucinu, decatu, ca padurile se devastédia, fara tóta precugetarea si ingrigirea de viitoriu. Urmarile acestei devastari se potu ceti mai pe largu in „Transilvani'a", fói'a asoc. trune pentru literatur'a si cultur'a poporului rom. n-rii 18, 19 si 20 din 1871.

Gondesce cineva, ca autoritatile politice, cari au se grijésca de bunastarea padurilloru, conformu legei silvanale, -si implinescu chiamarea cumu se cuvine? Neci vorba de acest'a. Nu se ingrigira ele neci mai inainte, si continua totu asia si acum, lasandu poporulu se -si taiè padurea, cumu-i place si de unde-i place. Sasii nu facu asia, la ei padurile in multe locuri ajungu pana'n satu, la romani asia ceva nu-i gasi necairi . . . . neci aici in districtulu Fagarasiului nu. Reu si fora cale.

... Amintescu numai, ca mai petutindenea pana acum totu representanti'a -si facea statute de paduritu, alegandu-si branisteri pe acéia, cari se tocmiea mai eftinu si cari lasau pe fia-care se padurésca catu si unde-i place. Padurile pe acésta cale se devastéza si romanii se totu mai stramtorescu in lemnarite, pana candu in fine voru fi nevoiesciti a cumpara dela altii, precandu pelunga o regulata tacsatiune si ar' potè face capitaluri pentru comune si necessitatile loru scolari prin vendiare.

Vintila.

Tocma reflectiunile aceste din urma ne resolvira a publicá tractatulu de susu, cá se n'avemu peccatu, ca amu fi nepasatori la acésta economia si la introducerea ei din partea comuneloru romane. Red.

Noutati diverse.

— Eri in 9 Iuniu plecá Rssnulu. D. Ioane Metianu nou alesulu Vicariu gr. or. alu eparchiei Urbei-Mari pela Sibiiu, Aradu la locuiu noului Officiu, comitatu de multi stimatori. Fia, cá pe terenulu acestu latitu se-si póta desvolta catu de energiosu probat'a activitate spre binele bisericei si alu natiunei, care a binevoitu intru elu!

— (Panahida.) In din'a de 2 (14) Maiu s'a facutu la Ruginosa'a servitiulu funebru de unu anu, in memori'a reposatului principe A. I. Cuza.

Invitatiune!

Doritorii de a participá la adunarea generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a rom. si cultur'a poporului romanu, ce se va tiené la **10 Augusu st. n.** 1874 in Dev'a, suntu rogati a se insinua pana la **25 Iuliu a. c.** la subscrisulu.

Facia cu restringerea localitatiloru si impregiurarile locali pentru cei neinsinuati nu se voru poté luá ingrigiri.

Dev'a 7 Iuniu 1874.

Presiedintele comitetului arangiatoriu

Antoniu Schiau.

„ALBIN'A"

Institutu de creditu si de economii in Sibiiu.

Cuponulu din 1 Iuliu 1874 alu actiuniloru institutului nostru se va rescumpará, dela numit'a di incolo, la cass'a institutului nostru in Sibiiu

cu 6 fiorini 44 cruceri.

Cuponii suntu a se predá pre langa consignatiune in ordine numerica.

Sibiiu, 25 Maiu 1874. 2—3

Consiliulu de administratiune.

Tocm'a acum a aparutu

CART'A UNGARIEI

pentru scólele poporali in limb'a romana

de

EUGENIU BORDEAUX.

Editiunea a dóu'a indreptata, dupa prescrisele ministeriu de culte si instructiune publica: cu date statistice, consemnarea episcopieloru intuturoru confessiuniloru, si cu date istorice vechi.

Pretiulu cartei colorata si intinsa pre pandia pentru impaturatu e 7 fl. 60 xr. v. a.; colorata fiinu cu demarcarea comitateloru e 8 fl. v. a.

Uniculu depositu pentru tierile Coronei ung. la

F. Michaelis in Sabiiu,

(Platz'a mica, Nr. 12).

3—3

(Cei ce doresc potu primi cart'a si necolorata si neintinsa pre pandia, pre langa unu pretiu corespundietoriu.)

Brandia de oi casiu de vendiare.

Subscrisii producu in Rosnovu, langa Brasioru, **casiu de oi** de vendiare si -lu recomanda prin acésta ca cea mai escellenta marfa. 2—3

Elwen & Krafft.

Cursurile

la bursa in 9 Iuniu 1874 stá astfel:

Galbini imperatesci	—	— fl. —	cr. v. a
Napoleoni	—	— „ 8 „ 93½ „	„ „
Augsburg	—	— „ 105 „ 75	„ „
Londonu	—	— „ 111 „ 55	„ „
Imprumutulu nationalu	—	74 „ 50	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%		69 „ 35	„ „
Obligatiunile rurale ungare		74 „ 25	„ „
„ „ temesiane		73 „ 50	„ „
„ „ transilvane		71 „ 50	„ „
„ „ croato-slav.		77 „ —	„ „
Actiunile bancei	—	— „ 986 „ —	„ „
„ creditului	—	— „ 216 „ 50	„ „

Redactoru respundietoriu

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu spesele lui

IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.